

DECIZIE

07 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul Oleg Sternioală

Judecători

Valeriu Doagă, Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Ghiocel”,

în cauza civilă la cererea depusă de către lichidatorul Societății cu răspundere limitată „Agat-D” în proces de insolvență, Constantin Dogot împotriva Societății cu răspundere limitată „Ghiocel” cu privire la validarea popririi și încasarea datoriei,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017, prin care a fost admisă cererea de validare a popririi depusă de către lichidatorul Societății cu răspundere limitată „Agat-D” în proces de insolvență, Constantin Dogot și validată creanța terțului poprit Societatea cu răspundere limitată „Ghiocel”,

c o n s t a t ă :

La data de 18 iulie 2017, lichidatorul SRL „Agat-D” în proces de insolvență, Constantin Dogot a depus împotriva SRL „Ghiocel” cerere cu privire la validarea popririi și încasarea datoriei.

În motivarea cererii a indicat că, a transmis SRL „Ghiocel” suportul metalic/stend „Penosil” în sumă totală de 7000 lei.

Menționează că, necătând la faptul că, și-a onorat obligațiile și a transmis SRL „Ghiocel” suportul metalic/stend „Penosil” nu a achitat până în prezent prețul acestuia, astfel, acumulând o datorie față de SRL „Agat-D” în sumă de 7000 lei.

Susține că, la data de 23 iunie 2017, a expediat în adresa SRL „Ghiocel” somația nr. AD/2073 din 22 iunie 2017, prin care i-a adus la cunoștință despre înființarea popririi și a solicitat achitarea datoriei în mărime de 7000 lei în termen de 5 zile de la data recepționării somației.

Afirmă că, SRL „Ghiocel” a recepționat somația la data de 26 iunie 2017, fapt confirmat prin avizul de recepție.

Relevă că, din data expedierii somației până la data depunerii prezentei cereri, nu a primit nici un răspuns.

Invocă că, conform art. 126 alin. (9) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, dacă terțul poprit nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin pentru efectuarea popririi, administratorul insolvenței/lichidatorul, în cel mult o lună de la data la care terțul poprit trebuia să consemneze ori să plătească suma datorată, poate sesiza instanța de insolvență în vederea validării popririi.

Solicită validarea creanței terțului poprit SRL „Ghiocel” în sumă de 7000 lei și încasarea de la SRL „Ghiocel” pe contul de acumulare a SRL „Agat-D” a datoriei în sumă de 7000 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017 a fost admisă cererea de validare a popririi înaintată de către lichidatorul SRL „Agat-D” în proces de insolvență, Constantin Dogot, a fost validată creanța terțului poprit SRL „Ghiocel” în sumă de 7000 lei și au fost încasate de la terțul poprit SRL „Ghiocel” pe contul de acumulare al SRL „Agat-D” în proces de insolvență datorita în sumă de 7000 lei și în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 270 lei.

La data de 22 decembrie 2017, prin intermediul oficiului poștal, SRL „Ghiocel” a declarat recurs împotriva hotărârii instanței de insolvență, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii instanței de insolvență și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de insolvență.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu hotărârea instanței de insolvență.

Menționează că, conform facturii seria XA nr. 3260424 din 26 mai 2012, SRL „Agat-D” a transmis SRL „Ghiocel” suportul metalic „Penosil” pentru păstrare.

Susține că, de fapt, a fost întocmită o factură de expediție și nu o factură fiscală, deoarece SRL „Agat-D” sunt plătitori de TVA, prin urmare, în urma vânzărilor produselor, aceasta urma să achite TVA, însă conform facturii seria XA nr.3260424 din 26 mai 2012, SRL „Agat-D” nu a achitat TVA și, ulterior, nu a fost întocmită o factură fiscală, conform căreia SRL „Ghiocel” avea obligația de a achita datorita, pe care o solicită SRL „Agat-D”.

Afirmă că, bunul nu a fost vândut, dar a fost transmis pentru păstrare în scop de promovare a produselor SRL „Agat-D”, or, conform art. 3 din ordinul Ministerului Finanțelor nr. 47 din 31 martie 2010, factura poate fi întocmită în cazul livrărilor sistematice de active și servicii (lucrări) impozabile cu TVA până la întocmirea facturii fiscale, conform prevederilor art. 117¹ al Codului fiscal.

Relevă că, conform art. 93 pct. pct. 16) și 17) din Codul fiscal, factură fiscală este formular tipizat de document primar cu regim special, pe suport de hârtie sau în formă electronică, prezentat cumpărătorului (beneficiarului) de către subiectul impozabil, înregistrat în modul stabilit, la efectuarea livrărilor impozabile, iar conform art. 95 lit. a) și b) din Codul fiscal, obiecte impozabile constituie: livrarea mărfurilor, serviciilor de către subiecții impozabili, reprezentând rezultatul activităților lor de întreprinzător în Republica Moldova; livrarea de mărfuri și servicii efectuată cu titlu gratuit în scopuri de publicitate și/sau de promovare a vânzărilor în mărime

anuală de 0,2% din venitul din vânzări obținut pe parcursul anului precedent anului în care se efectuează această livrare.

Invocă că, conform facturii fiscale nr. FV 9632218 din 26 mai 2012, SRL „Agat-D” a transmis SRL „Ghiocel” spre realizare bunuri cu marca comercială „Penosil” în valoare de 14440,32 lei, care urmau a fi plasate pe suportul metalic cu aceeași marcă „Penosil” transmis de către SRL „Agat-D” prin factura de expediție seria XA nr. 3260424 din aceeași dată.

Declară că, suportul metalic a fost transmis de către SRL „Agat-D” pentru promovarea produselor noi apărute.

Menționează că, conform procesului-verbal al decontărilor reciproce între SRL „Ghiocel” și SRL „Agat-D”, SRL „Ghiocel” nu are datorii față de ultima, iar toate facturile fiscale au fost achitate în termen.

Sușține că, de nenumărate ori s-a adresat la SRL „Agat-D” să se apropie să ia suportul metalic „Penosil”, însă pînă în prezent, aceasta nu s-au prezentat și nu cunoaște din ce motive SRL „Agat-D” a declarat că, SRL „Ghiocel” a refuzat restituirea în natură a bunului.

Afirmă că, conform actului de verificare a decontărilor, prezentat în ședința de judecată de către SRL „Agat-D”, la situația din 19 iunie 2017, SRL „Agat-D” deține marfa la păstrare la SRL „Ghiocel” în sumă de 7000 lei, iar la rubrica datoria cumpărătorului nu a fost indicată nici o sumă, precum și nici la rubrica datoria față de furnizor nu se conțin careva sume.

Consideră că, i-au fost lezate drepturile procedurale prevăzute de art. 56 CPC, fiind lipsită de posibilitatea de a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime, nefiind respectat de instanța de insolvență unul din principiile fundamentale ale dreptului procedural civil prevăzut de art. 26 CPC, contradictorialitatea și egalitatea părților în proces, precum și dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Conform art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Conform art. 126 alin. (10) din Legea enunțată, hotărârea de validare a popririi este supusă numai recursului de către terțul poprit.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este declarat în termen, or, din materialele dosarului nu poate fi stabilit cu certitudine momentul comunicării recurenței a hotărârii contestate pentru a determina respectarea termenului de declarare a recursului.

Prin referința depusă la data de 24 ianuarie 2018 lichidatorul SRL „Agat-D”, Constantin Dogot a solicitat respingerea recursului și menținerea hotărârii instanței de insolvență.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a hotărârii instanței de insolvabilitate și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de insolvabilitate din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 2 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, poprirea constituie procedura, prin care administratorul insolvabilității/lichidatorul urmărește bunurile sau sumele datorate debitorului de către o a treia persoană.

Conform art. 126 alin. (1), (2) și (11) din Legea enunțată, sunt supuse urmării silite prin poprire mijloacele bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, titlurile de valoare, alte bunuri mobile corporale care sunt datorate debitorului ori sunt deținute în numele său de un terț sau pe care acesta din urma i le va datora în viitor în temeiul unor raporturi juridice existente. De asemenea, pot fi poprite bunurile mobile corporale ale debitorului deținute de un terț în numele lui și creanța cu termen ori sub condiție. În acest caz, poprirea nu va putea fi executată decât după ajungerea la termen ori de la data îndeplinirii condiției.

Poprirea se înființează prin somație a administratorului insolvabilității/lichidatorului și se comunică terțului menționat la alin. (1) împreună cu o copie certificată de pe hotărârea de intentare a procedurii de insolvabilitate/faliment asupra debitorului.

Dacă din probele administrate rezultă că terțul poprit îi datorează sume de bani debitorului, instanța de insolvabilitate va adopta o hotărâre de validare a popririi, prin care va încasa de la terțul poprit suma datorată debitorului, iar în caz contrar, va decide desființarea popririi. Poprirea înființată asupra unei creanțe cu termen sau sub condiție poate fi validată, dar hotărârea nu poate fi executată decât după ajungerea creanței la termen sau la data îndeplinirii condiției, după caz. Dacă sumele sunt datorate periodic, poprirea se validează atât pentru sumele ajunse la scadență, cât și pentru cele care vor fi scadente, în ultimul caz validarea producându-și efectele numai la data când sumele devin scadente.

Din conținutul normei enunțate este de înțeles că, sunt supuse urmării silite prin poprire mijloacele bănești care sunt datorate debitorului în temeiul unor raporturi juridice existente. Totodată, Legea insolvabilității obligă debitorul, care înaintează cererea de validare a popririi, de a face dovada existenței creanței pe care o are împotriva terțului poprit.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la data de 18 iulie 2017, lichidatorul SRL „Agat-D” în proces de insolvabilitate, Constantin Dogot a înaintat în instanța de insolvabilitate o cerere, prin care a solicitat validarea popririi, cu încasarea de la terțul poprit SRL „Ghiocel” a datoriei în mărime de 7000 lei.

Instanța de insolvență, examinând cererea de validare a popririi, a admis-o, a validat creanța terțului poprit SRL „Ghiocel” în sumă de 7000 lei și a încasat de la terțul poprit SRL „Ghiocel” pe contul de acumulare al SRL „Agat-D” în proces de insolvență datorită în sumă de 7000 lei și în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 270 lei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea hotărârii atacate, a constatat că, instanța de insolvență, ajungând la o astfel de concluzie, a încălcat normele de drept procedural.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 241 alin. (5) CPC, în motivare se indică circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

La caz, instanța de recurs constată, însă, că contrar prevederilor legale menționate, hotărârea instanței de insolvență este una nemotivată, iar concluziile sunt expuse într-o formă evazivă, incertă, neavând putere de convingere.

Or, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții, trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

În conformitate cu art. 118 alin. (3) CPC, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu art. 238 alin. (2) CPC, completul de judecată deliberează, sub conducerea președintelui ședinței, toate problemele prevăzute de lege care urmează să fie soluționate, apreciază probele, determină circumstanțele și caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admiterea acțiunii. Fiecare problemă urmează să fie pusă astfel încât să se poată da un răspuns afirmativ sau negativ.

Însă, instanța de insolvență, contrar acestor prevederi, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele invocate.

În acest sens, se reține că, instanța de insolvență nu a stabilit în baza căror raporturi juridice s-ar fi acumulat datoria în sumă de 7000 lei. Or, SRL „Ghiocel” a invocat în cererea de recurs faptul că, suportul metalic/stend „Penosil” nu i-a fost vândut, dar i-a fost transmis pentru promovarea produselor SRL „Agat-D”.

Mai mult ca atât, conform actului de verificare a decontărilor, prezentat de către SRL „Agat-D”, la situația din 19 iunie 2017, SRL „Agat-D” deține marfa la păstrare la SRL „Ghiocel” în sumă de 7000 lei, iar la rubrica datoria cumpărătorului nu a fost indicată nici o sumă, precum și nici la rubrica datoria față de furnizor nu se conțin careva sume (f. d. 8).

Ca urmare, în sensul art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanța de recurs ține să menționeze că, instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Sub aspectul celor relatate se constată că, soluția instanței de insolvență nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, iar instanța de recurs este în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural de către instanța de insolvență, eroare care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral hotărârea instanței de insolvență și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de insolvență.

La rejudecarea cauzei, instanța de insolvență urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să adopte o hotărâre întemeiată și legală, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Ghiocel”.

Se casează integral hotărârea Curții de Apel Chișinău din 23 noiembrie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a depusă de către lichidatorul Societății cu răspundere limitată „Agat-D” în proces de insolvență, Constantin Dogot împotriva Societății cu răspundere limitată „Ghiocel” cu privire la validarea popririi

și încasarea datoriei, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală

Valeriu Doagă

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic